R3

I N F O R M A C E O C H A R T Ě 77

ročník jedenáctý (1988) - č.14

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Dokument Charty 77|21|88 Diskriminace v zaměstnání a povolání v ČSSR 2
|37|88 Noví signatáři 8
|38|88 K plánu na likvidaci rumunských vesnic 9

Jan Šabata: Proti genocidnímu plánu 10

Prohlášení Polsko-československé solidarity 10

Sdělení VONS č.778 (K.Petrovický odsouzen) 12
779 (J.Popelka ve vězení) 13
780 (M.Polák trestně stíhán) 13
781 (D.Mráz ve vazbě) 14

Z dopisu Idy Polanské 14

Společné prohlášení DI a NMS 15

Dopis Petra Uhla Vasilu Biľakovi 16

Dopis Rudému právu a tisková oprava P.Uhla 17

V samizdatu nově vyšlo... 18

Krátké zprávy : Mezinárodní solidarita s jugoslávskými novináři - Proces s Josefem Piniorem - Oběd na Rakouském Velvyslanectví - Dozvuky Prahy 88 - Mezinárodní hladovka za čs.politické vězně. 19

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Datum posledního textu zařazeného do tohoto čísla: 11.7.1988

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Informace o Chartě 77 vydává nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77

Petr U h l , Anglická 8, 120 00 Praha 2

Charta 77|21|88 **Diskriminace v zaměstnání a povolání v ČSSR**

Předsednictvu vlády ČSSR, Praha
Mezinárodní organizaci práce, Ženeva

Mezinárodní organizace práce od r.1977 několikrát projednávala (na základě stížnosti Mezinárodní konfederace svobodných odborů) porušování úmluvy č.111 o zákazu diskriminace v zaměstnání a povolání vůči signatářům Charty 77 a proti občanům, kteří s ními vyslovili sympatie nebo je odmítli veřejně odsoudit. Mnozí z těchto občanů byli nezákonně propuštěni z práce a dosud se jim nepodařilo nalézt zaměstnání odpovídající jejich kvalifikaci. Rozhodnutí soudů, které se zabývaly těmito pracovními spory, většinou tento diskriminační postup legalizovala. V průběhu let se projednávaná tématika diskriminace v zaměstnání rozšířila o celkové porušování práv čs.občanů v zaměstnání a povolání.

Charta 77 ve svých dokumentech soustavně poukazuje na konkrétní případy porušování úmluvy o zákazu diskriminace v zaměstnání a povolání ze strany čs.zaměstnavatelských organizací a na praxi soudů, které toto porušování svými rozsudky v pracovně právních sporech umožňují, když potvrzují oprávněnost propuštění pro politické a náboženské přesvědčení. Charta 77 se rovněž kriticky vyslovuje k nedostatkům čs.pracovního práva i k postupu soudů, které svými výklady jen prohlubují vady právní úpravy a tak umožňují porušování závazků, jež přijalo Československo přistoupením k úmluvě č.111.

Tato situace je důsledkem toho, že jak formulace základních ustanovení čs.právního práva, tak především praxe jejich uplatňování je bezvýhradně podřízena politicko-ideologickým hlediskům. Tato hlediska jsou výslovně formulována v usnesení předsednictva ústředního výboru KSČ z 6.11.1970 o kádrové a personální práci a v usnesení ÚV KSČ o kádrové práci z 18.12.1987. Protože vedoucí úloha komunistické strany je zakotvena přímo v Ústavě ČSSR, určují tato usnesení nejen běžnou praxi, ale mají i mimořádně závažné formální důsledky. V příloze proto uvádíme aktualizovaný (původně byl zpracován skupinou odborníků již v roce 1985) rozbor těchto usnesení a jejich vlivu na porušování úmluvy č.111 o zákazu diskriminace v zaměstnání a povolání.

Diskriminace v zaměstnání je v Československu věcí natolik samozřejmou a všeobecnou, že můžeme jen rámcově upozornit na její nejmarkantnější případy. Tzv.kádrový strop, postihující drtivou většinu občanů, jim zdaleka nezamezuje jen přístup k exponovaným politickým či státním funkcím, ale týká se každého vedoucího postavení v hospodářství, ve vědě, v kultuře. Např.při udělování jakýchkoli vědeckých hodností včetně pouhého doktorátu má poslední slovo aparát komunistické strany.

Kromě nejméně kvalifikovaných kategorií manuálních pracovníků vyplňují všichni zaměstnanci kádrové dotazníky a životopisy, v nichž jsou povinni o sobě i o svých příbuzných uvádět údaje o politické příslušnosti a jejich případných změnách, o svých politických názorech a o svém postoji k těm či oněm historickým událostem (viz příloha č.2). Ač se u nás náboženská příslušnost či ateismus již několik desetiletí oficiálně neevidují, množí se v poslední době případy podniků, které pod hrozbou propuštění požadují od zaměstnance sdělení, zda se on sám nebo jeho blízcí příbuzní účastnili nějakých církevních úkonů (křest, svatba, pohřeb).

Prakticky všichni zaměstnanci ve školství jsou diskriminováni tzv.učitelským slibem (viz příloha č.3), který nezahrnuje jen pouhou loajalitou vůči státu, nýbrž plnou identifikaci s momentálně platnou verzí marxisticko-leninské ideologie. Tento slib je urážkou svobody svědomí a umožňuje propustit kohokoliv za jakýkoliv projev nezávislého myšlení. Duchovní všech církví nepožívají dokonce ani pochybné ochrany zákoníku práce: mohou své povolání vykonávat jen na základě státního souhlasu, jehož přiznání se nemohou právně domáhat a jehož odnětí se nezdůvodňuje a není proti němu odvolání.

V posledních letech došlo k jistému zmírnění justičních postihů, naopak diskriminace v pracovní oblasti se spíše zhoršila. Kromě výše uvedených a nadále

přetrvávajících trendů zde chceme upozornit na dva zvláště křiklavé způsoby pracovní diskriminace:

1) Zaměstnavatelé nadále propouštějí kteréhokoli učitele či vychovatele, u něhož lze předpokládat náboženské přesvědčení. Přitom není třeba, aby se toto jeho přesvědčení jakkoli projevilo při práci s žáky; stačí, byl-li někde viděn při církevních obřadech, měl-li doma náboženskou literaturu či staral-li se o náboženskou výchovu svých vlastních dětí. Soudy toto propuštění ochotně potvrzují, nicméně se zjevným záměrem odpoutat pozornost veřejnosti protahují často líčení až na několik let (proto také ze tří případů propuštěných učitelek, které uvádíme v příloze č.4, je pravomocně rozhodnut toliko ten, který započal v roce 1983 - případy z roku 1985 a 1987 se dosud projednávají).

2) O co více jsou občané oficiálně vyzýváni ke kritice a aktivitě, o to tvrději jsou za skutečnou kritiku a aktivitu postihováni, zvláště ve sféře pracovní. Dnešní praxe je však rafinovanější a sofistikovanější: již se téměř nestává, aby byl někdo na hodinu propuštěn z práce za činnost v Chartě 77 či jiné občanské aktivitě. V takovém případě je proti němu použito jiných, méně průhledných metod: je trestán za smyšlené delikty, přeřazen na méně placenou práci nebo vzdálené pracoviště, je okolo něho vytvářena nesnesitelná atmosféra, kdy jsou kvůli němu nejrůzněji postihováni jeho spolupracovníci. Za takových okolností buď odejde dobrovolně nebo se proti těmto zjevným šikanám vzbouří a je pak propuštěn ne pro své politické názory, ale pro údajné porušení pracovní kázně. Alarmující je, že tento postup není v poslední době užíván jen proti lidem, zastávajícím vedoucí či alespoň kvalifikovaná místa, ale i proti občanům v těch nejposlednějších dělnických profesích. Jako typický a zvláště provokativní uvádíme v této souvislosti případ letošního mluvčího Charty 77 (viz příloha), za poslední dva roky však máme zdokumentováno nejméně 10 obdobných případů.

Pracovní diskriminace občanů, kteří otevřeně zaujímají kritické postoje k současné krizové skutečnosti, nejen porušuje závazky, jež na sebe Československo vzalo přistoupením k úmluvě č.111, ale působí také těžké morální i materiální škody celé československé společnosti. Řeči o přestavbě a demokratizaci, dnes tolik populární, zůstanou jen pouhými řečmi, nebudou-li budoucí vývoj a náprava stávajících poměrů garantovány také příslušnými zákonnými ustanoveními a respektováním přijatých mezinárodních závazků.

Přílohy č.1, 2a,b, 3, 4a - g, 5a - j.

Praha 15.5.1988

Stanislav Devátý	Miloš Hájek	Bohumír Janát
mluvčí Charty 77	mluvčí Charty 77	mluvčí Charty 77

Pozn.redakce: Přílohu č.1 zveřejňujeme celou; přílohy 2 až 5, které zaujímají v originále 50 stran, přinášíme ve výtahu.

Příloha č.1

Komunistická strana Československa uskutečňuje svoji politiku a uplatňuje svoje zájmy nejenom prostřednictvím rozsáhlé sítě svých orgánů ve všech územních celcích, hospodářských a jiných organizacích, atd., ale zejména i prostřednictvím svých členů zařazených do důležitějších funkcí ve státním aparátě, v hospodář.organizacích atd. Proto klade tak velký důraz na tzv.kádrovou práci, jejímž základním úkolem je zajistit, aby vedoucí nebo i jiné důležitější funkce zastávali výlučně jen členové komunistické strany anebo v krajním případě alespoň takoví občané, kteří projevují dostatečně hlubokou oddanost komunistické straně a politice jejích ústředních orgánů.

V praxi se stále uplatňuje usnesení předsednictva ÚV KSČ ze dne 6.11.1970, ke kádrové a personální práci, jež bylo později potvrzeno XIV.sjezdem KSČ (srov. knižní vydání tohoto usnesení v nakl.Svoboda, Praha 1974). Toto usnesení není aktem státního orgánu a přirozeně tedy nemá povahu zákona nebo jiného právního předpisu, ve skutečnosti však má - stejně jako jiná usnesení státních orgánů - před zákony a jinými právními předpisy přednost, protože prvořadou povinností vedoucích i jiných pracovníků zaměst.organizací, státního aparátu i soudců

je uplatňovat politiku komunistické strany. Jakýmsi "prováděcím předpisem" k tomuto usnesení je tak publikace kolektivu autorů z katedry teorie a praxe výstavby strany Vysoké školy politické ÚV KSČ nazvaná "Aktuální otázky kádrové politiky a kádrové práce" (1974).

V citovaném usnesení se uvádí, že kádrová práce je nedílnou součástí každé řídící práce. Jejím obsahem je výběr, organizování přípravy a výchovy lidí pro vedoucí a jiné důležité funkce, jejich rozmisťování podle politických i odborných předpokladů, osobních a morálních vlastností, pravidelné vyhodnocování jejich práce, každodenní péče o kádry a vedení nezbytné dokumentace o jejich vývoji.

Vymezuje se zde i obsah pojmu "kvalifikace": kvalifikaci podle cit.usnesení tvoří politická vyspělost, třídní uvědomělost. Požadovaný stupeň teoretických znalostí a vědomostí, životních a zejména pracovních zkušeností, dovedností a návyků, všeobecného rozhledu a intelektu, morálních vlastností a osobních schopností; jejich významnou součástí jsou politické postoje, věrnost socialismu, marxisticko-leninské politice Komunistické strany Československa a soc.státu, přátelství k Sovětskému svazu. Podle textu i praxe je tedy prvořadým kritériem pro posouzení pracovníka politický názor, který projevuje, a stupeň angažovanosti, tedy intenzita, s níž tento polit.názor prosazuje, přičemž musí jít vždy o názor, který je v souladu s aktuálními stanovisky ústředních orgánů - jakýkoliv jiný politický názor není v souladu s požadavkem politické uvědomělosti, třídní vyspělosti atd.

Tato tzv.kádrová politika je zajišťována zejména prostřednictvím dvou základních nástrojů: kádrových pořádků a kádrových a personálních útvarů ve všech organizacích a institucích.

Kádrové pořádky jsou podle cit.usnesení základním předpokladem k vytvoření cílevědomého systému kádrové práce a jejich uplatňování je projevem vedoucí úlohy strany a tzv.demokratického centralismu. Vymezují práva a povinnosti jednotlivých stranických orgánů, plán, předsednictev a funkcionářů ve státní a hospodářské správě atd. Zpravidla mají zahrnovat rozhodující funkce v aparátě strany, v ostatních oblastech státního, hospodářského, společenského a kulturního života. Kádrový pořádek je závazný pro vedoucí pracovníky ve všech oblastech společenského života. Do funkcí zařazených v kádrovém pořádku mohou být pracovníci povoláni nebo z nich odvoláni teprve po schválení příslušným stranickým orgánem; přitom není rozhodující zda jde o členy KSČ, příslušníky jiné politické strany anebo o tzv.bezpartijní občany. V souvislosti s tím všechny stranické orgány vypracovávají i dlouhodobé kádrové programy (plánem se stanoví např.i procento členů KSČ z celkového počtu pracovníků organizací a institucí).

Svůj kádrový pořádek vypracovávají vždy vyšší stranické orgány - ústředním výborem KSČ počínaje, přes krajské a okresní výbory až po celozávodní výbory KSČ. Pouze základní stranické organizace v hospodářských organizacích kádrový pořádek nevypracovávají. Stanovy KSČ (čl.68|a) jim však ukládají "cílevědomě se starat o přípravu lidí, o správný výběr, výchovu a rozmisťování kádrů" atd. Stranické orgány a organizace ve výrobě, dopravě a obchodu mají právo se vyjadřovat ke jmenování hospodářských vedoucích v okruhu své působnosti (čl.70 stanov). V citované publikaci se na str.52 k tomu uvádí, že do seznamu funkcí, k jejichž obsazení se stranický orgán nebo organizace vyjadřuje, nemají být zařazováni pracovníci vnitřních útvarů, jako např.účetní, ale ani dělníci nebo zřízenci, jak se v mnoha stranických organizacích děje.

Útvary pro kádrovou a personální práci jsou sice podřízeny přímo vedoucímu (řediteli apod.) organizace či instituce, podle cit.usnesení však stranické orgány mají těmto orgánům věnovat soustavnou metodickou pomoc a kontrolovat jejich prostřednictvím, jak jsou dodržovány zásady kádrové práce stanovené komunistickou stranou. Rovněž základní organizace strany mají za úkol sledovat práci těchto útvarů, hodnotit, jak je vedoucí organizace vede atd. V těchto útvarech mohou pracovat jen "třídně uvědomělí, politicky vyspělí, morálně pevní a spolehliví a odborně schopní pracovníci s životními zkušenostmi, kteří se v socialismu prokazují politickou angažovaností a společenskou aktivitou" (citovaná publikace, str.83).

V Československu mohou občané vykonávat výdělečnou činnost prakticky jen jako pracovníci státních a společenských organizací nebo členové družstev. Výjimka se poskytuje především umělcům v některých oborech (spisovatelé, výtvarníci, výkonní umělci apod.); ostatek je zcela zanedbatelný, i když od r.1983 byla možnost soukromého provádění některých řemeslných prací apod.právně poněkud rozšířena. Zásadní význam má tedy pro občany otázka přístupu k zaměstnání, tj.zejména možnosti uzavření pracovního poměru s některou organizací.

Zákoník práce (zákon č.65|1965 Sb. v platném znění) sice všem občanům zaručuje právo na práci, současně však uvádí, že jejich přední povinností a současně předním právem i věcí cti je "práce ve prospěch společnosti a podle jejích potřeb" (čl.I.). Nijak tedy občanům nezaručuje pracovní uplatnění i v souladu s jejich vlastními zájmy a potřebami, což je velmi citelně postihuje tím více, čím mají vyšší odbornou kvalifikaci, užší specializaci apod.

Zatímco Úmluva chápe "kvalifikaci pro určité povolání" tak, že do ní určité náboženství, určitý politický názor, atd. nepatří, v soudobém Československu se uplatňuje - jak bylo výše uvedeno - výklad zcela opačný.

Požadavek, aby uchazeč o zaměstnání splňoval tzv.kádrové předpoklady, se velmi často zcela bezostyšně uvádí i přímo v inzerátech, publikovaných v denním tisku.

Je zřejmé, že "kádrové předpoklady" jsou považovány za něco, co stojí vedle vlastní kvalifikace: lidé, kteří by se chtěli o nabízené místo ucházet, jsou upozorňováni, že nemají šanci na přijetí, nejsou-li členy komunistickéstrany, nebo (v nejpříznivějším případě) nejsou-li schopni alespoň prokázat, že aktivně prosazují aktuální politiku ústředních orgánů KSČ a projevují tak konformní politický názor (u mladých lidí např.členství a funkce v SSM, který je mnopolní a komunistickou stranou řízenou organizací sdružující mládež). V mnoha jiných případech však takové preventivní upozornění chybí a uchazeč o zaměstnání je prostě odmítnut (není s ním uzavřena pracovní smlouva). Je-li více uchazečů, má přednost ten, kdo v nejvyšší míře splňuje "kádrové předpoklady", nikoliv ten, kdo má nejlepší kvalifikaci (vzdělání, odborně úspěšnou praxi, morální vlastnosti, organizátorské schopnosti).

Uchazeč o zaměstnání, odmítnutý - diskriminovaný - pro svůj politický názor, náboženství atp.nejenom nemá k dispozici vůbec žádný právní prostředek, kterým by se mohl proti takovému diskriminačnímu postupu organizace bránit, ale nemá ani žádnou možnost vynutit si podání oficiální pravdy o tom, kdo a z jakých důvodů o jeho nepřijetí do zaměstnání rozhodl (nemůže přirozeně počítat ani s nejmenší pomocí ze strany komunistickou stranou řízených odborů).

U některých povolání jsou ovšem kádrové předpoklady stanoveny přímo zákonem (např.u notářů a advokátů se požaduje "oddanost socialistickému společenskému zřízení"). Vojáci a příslušníci Sboru národní bezpečnosti musejí přísahat věrnost KSČ atd. Avšak i např.učitelé a jiní pracovníci škol a školských zařízení jsou nuceni složit slib, že budou vždy pracovat v zájmu dělnické třídy, uskutečňovat politiku KSČ, vychovávat žáky v duchu marxisticko-leninského světového názoru atd. Jinak je jim přístup k těmto povoláním uzavřen.

Obdobným způsobem jsou diskriminováni i příslušníci tzv.svobodných povolání (umělci různých oborů apod.). Např.při publikaci literárních děl umělecké a odborné povahy nejde zdaleka jen o to, zda dílo samo odpovídá požadavkům cenzury: v prvé řadě jde totiž o osobu autora, tj.o to, zda autor splňuje kádrové předpoklady stanovené stranickými a státními orgány. Podobně výtvarní umělci jsou ve vystavování i prodeji svých děl omezeni; např. organizacím nemohou svá díla vůbec prodávat (organizace totiž mohou nakupovat díla výtvarných umění žijících autorů výhradně jen od tzv.fondu výtvarných umění, které ve vztazích k umělcům uplatňují obdobné kádrové požadavky, jako organizace zaměstnavatelské). Základním předpokladem umělcova uplatnění je členství v některém z monopolních tzv.uměleckých svazů (svaz spisovatelů, svaz výtvarných umělců apod.), které jsou řízeny komunistickou stranou a do nichž jsou přijímáni jen takoví umělci, kteří splňují kádrové předpoklady, tj.zejména projevují-li určitý požadovaný politický názor.

Totéž, co bylo uvedeno o omezeních v přístupu k zaměstnání (povolání), platí i pro přeřazování na jinou práci v rámci téže organizace.

Jen se znalostí těchto skutečností, s nimiž se nelze seznámit v žádném publikovaném právním předpisu ani soudním judikátu, je možno správně hodnotit aktuální stav dodržování úmluvy o diskriminaci v zaměstnání a povolání z r.1958 v Československu.

Úmluva výslovně zakazuje diskriminaci, tj.jakékoliv rozlišování, vyloučení nebo preferování lidí založené na rase, barvě, pohlaví, náboženství, politických názorech, národní příslušnosti nebo sociálním původu, jejichž cílem je anulovat nebo ohrozit stejné možnosti nebo zacházení v otázkách zaměstnanosti nebo povolání, tedy pokud jde o přístup k odbornému výcviku, přístup k zaměstnání a k různým povoláním, jakož i o podmínky zaměstnání. Každý stát, na který se vztahuje úmluva, má povinnost zajistit stejné příležitosti a stejné zacházení v otázkách zaměstnání a povolání v tom směru, aby byla odstraněna jakákoliv diskriminace v této oblasti.

Platný československý právní řád však nejenom neposkytuje účinné prostředky ochrany pro případ, že k takové diskriminaci dojde (zvláště když jde o diskriminaci z důvodů náboženství a politického názoru), ale dokonce pro ni některými svými ustanoveními vytváří prostor, který ani justiční orgány - uskutečňujíce politiku komunistické strany - svou interpretační praxí nijak nezužují.

*

Výtah z příloh 2 až 5.

Porušením úmluvy č.111 o zákazu diskriminace v zaměstnání a povolání, která - jak již bylo řečeno - chápe "kvalifikaci pro určité povolání" tak, že do ní určité náboženství, určitý politický názor atd.nepatří, jsou zejména tyto body DOTAZNÍKU vyplňované při uzavírání pracovního poměru: bod 8 politicky organizován (a) odkdy; pod bodem 11 vzdělání - politické školy a dlouhodobé kursy politických stran, ROH, SSM; bod 22 manžel(ka) politická příslušnost; bod 24 rodiče - politická příslušnost; bod 26 pobyt v zahraničí - stát, rok a délka pobytu, studijní, služební pobyt, soukromé cesty; bod 27 osoby v zahraničí, s nimiž jste ve styku; bod 28 (vyplňují jen pracovníci narození před rokem 1945) účast v revolučním hnutí nebo v domácím či zahraničním odboji; bod 29 (taktéž) členství a činnost v politických organizacích před rokem 1945.

Součástí dotazníku je i prohlášení:

Prohlašuji,

1) že nikdo z mých blízkých příbuzných (rodiče, děti, sourozenci vlastní i manžela(ky) neemigrovali do zahraničí

1a) že do zahraničí emigroval(a).....

2) že nikdo z mých blízkých příbuzných (uvedeno v bodě 1) nebyl vyloučen z KSČ

2a) že z KSČ byl(a) vyloučen(a) .....

Diskriminaci podléhají všichni pracovníci ve školství, kteří musejí podepsat jako součást uzavření pracovního poměru SLIB pedagogického pracovníka, zejména jehož preambule je v rozporu s úmluvou č.111:

"SLIBUJI, že budu vždy pracovat v zájmu dělnické třídy a uskutečňovat politiku Komunistické strany Československa. Budu věrný(a) ČSSR a budu obhajovat její socialistické zřízení.

Slibuji, že budu dodržovat ústavu ČSSR i ostatní zákony a právní předpisy, příslušné dokumenty SSM a PO SSM, budu svědomitě plnit své povinnosti a pokyny vedoucích pracovníků a zachovávat mlčenlivost v pracovních věcech.

Budu podle zásad komunistické výchovy pěstovat v žácích (pionýrech a jiskrách) lásku k socialistické vlasti. Povedu je k úctě k dělnické třídě a Komunistické straně Československa. Budu je vychovávat v duchu marxisticko-leninského světového názoru. Zavazuji se rozvíjat u mládeže internacionální cítění a prohlubovat přátelství se socialistickými zeměmi, zejména se Sovětským svazem."

Porušením již zmiňované úmluvy, ale také článku 32 Ústavy ČSSR, který zaručuje svobodu vyznání bez výjímek pro každého občana ČSSR, byly tři případy propuštěných učitelek.

V roce 1983 (1.7.) byla ředitelem III.Základní školy v Dubnici nad Váhom Kozákem dána výpověď (podle § 46 odst.1 písm.a zák.pr.) Janě Mičianové, nar.28.9.1947, bytem Nová Dubnica, Petra Jilemnického 1|38, protože své děti přihlásila na náboženství.

Okresní soud v Považské Bystrici, složený z předsedkyně promované právničky Heleny Loduhové a soudců z lidu Rudolfa Gambriše a Miloslava Kuchty, návrh Jany Mičianové na neplatnost výpovědi rozsudkem ze dne 29.11.1983 zamítl.

V odůvodnění rozsudku soud mimo jiné uvedl, že tím, že Jana Mičianová "přihlásila své děti na náboženskou výuku a že se s nimi zúčastňovala náboženských obřadů, se její činnost stala neslučitelnou s činností a postavením socialistického učitele. Porušila tak pracovní pořádek a 'Slib', který podepsala 2.10.1972."

Krajský soud v Banské Bystrici s předsedou senátu dr.Antonínem Maťou a soudci dr.Ludmilou Tomášikovou a Ferdinandem Zimmermannem, kteří projednávali odvolání Jany Mičianové, rozsudek okresního soudu z Považské Bystrice 11.4.1984 potvrdil.

Jeho odůvodnění rozsudku se opíralo o pracovní pořádek pro výchovné a ostatní pracovníky škol a školských zařízení řízených národními výbory ze dne 25.2.1978 č.4300|1978 - X|3, který byl publikovaný ve Věstníku ministerstva školství a ministerstva kultury SSR dne 31.5.1978. Rozsudek se odvolával na odstavec 2 článek 3 zmiňovaného pracovního pořádku, který uvádí, že "se od výchovných pracovníků vyžaduje, aby poskytovali záruku správné výchovy žáků (učňů) v duchu marxisticko-leninského světonázoru".

Dále demagogicky argumentoval, "že se neztotožňuje s přesvědčením navrhovatelky, že s ní byl pracovní poměr ukončený proto, že je věřící občankou, ale proto že nesplňuje předpoklady pro výkon práce výchovného pracovníka na škole".

V otázce pracovního pořádku, charakterizovaného jako právní předpis, odkázal rozsudek na materiál uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1975, číslo 51.

Také Heleně Kamanové, středoškolské profesorce gymnázia v Liptovském Mikuláši byla dána výpověď k 31.8.1987 Středoslovenským krajským národním výborem v Banské Bystrici, vedoucím odboru Ing.Pavlem Lauroškem, podle ust. § 46 odst.1 písm e zák.pr., protože "nesplňovala poždavky kladené na výkon práce socialistického učitele".

I zde - jak se uvádí ve výpovědi - byl porušen pracovní pořádek pro pracovníky ve školství tím, že se Helena Kamanová veřejně hlásila "k vyznávání nevědeckého, idealistického světonázoru s aktivní účastí na náboženských obřadech".

Obdobně (podle téhož ustanovení zák.práce) postupoval ředitel Krajského ústavu národního zdraví v Hradci Králové MUDr.Richard Matuška, který 28.2.1987 ukončil pracovní poměr s vychovatelkou Domova mládeže střední zdravotnické školy, Jarmilou Strejcovou, nar.30.6.1933, bytem Pohřebačka 77 v Hradci Králové, a to po dvaceti sedmi letech (tři roky před důchodem) její nepřetržité a vždy kladně hodnocené práce ve zmíněné funkci.

Důvodem byla náboženská literatura, převážně samizdatová, která jí byla odňata 11.4.1985 při domovní prohlídce a "jejíž výsledky" - jak se uvádí ve výpovědi - "nepochybně nasvědčují, že Vaše (J.Strejcové) jednání a chování není zcela v souladu s požadavky na výkon výchovného pracovníka čs.socialistického školství.

O pracovním postihu Stanislava Devátého, signatáře a nynějšího mluvčího Charty 77, který byl 1.2.1988 vyloučen z JZD Slušovice, přinesl Infoch v čísle 4 dokument Charty 77|7|88 a další informace v číslech 6, 8 a 11. Také zde se jedná o zjevné porušení úmluvy č.111.

Údajné porušení družstevní kázně zvlášť hrubým způsobem spočívalo v tom, že nenastoupil na pracoviště Montážního závodu v Popradě. Sem byl ovšem již přeřazen v rozporu s články 18, 19, 20 pracovního řádu družstva a shodnými ustanoveními podle §§ 19-21 nařízení vlády č.138|75 Sb. A rozhodnutí o přeřazení

předcházelo jednání několika odpovědných pracovníků družstva se Stanislavem Devátým, v němž ho žádali, aby dobrovolně vystoupil z družstva, neboť je na ně v tomto směru, z důvodů jeho aktivity v Chartě 77, činěn nátlak.

Politicko-ideologické pozadí za těmito protiprávními rozhodnutími potvrdila i rozsáhlá pomlouvačná kampaň týdeníku Naše cesta č.4 (autoři V.Hyánková, V.Příkazský a M.Julinová) otištěná 27.1.1988 pod titulkem JZD agrokombinát Slušovice nepřipustí, aby kdokoliv narušoval jeho rozvoj (prohlášení CZV KSČ a vedení JZD AK Slušovice).

Autoři článku se ve shodě se zde již citovanými diskriminujícími body kádrových dotazníků a životopisů ohánějí argumenty jako emigrací manželky Stanislava Devátého, dále že je členem hnutí Charty 77, že se politicky ani veřejně neangažuje. V pomlouvání hraje v článku prim i vedoucí tajemník OV KSČ RSDr.Václav Valenta, který prohlašuje: "Chartisté neuznávají socialismus a tvrdí, že v ČSSR nemůže být demokracie do té doby, dokud budou vládnout komunisté." Označuje členství matky Stanislava Devátého v KSČ za paradoxní a jeho samotného obviňuje: "Členům strany nepřeje nic dobrého a nijak neskrývá svou nenávist vůči nim."

Do této nechutné kampaně byli zapojeni i někteří údajně zneužití pracovníci družstva, kteří se Stanislava Devátého dopisem z 21.1.1988 (podepsalo jej devadesát pracovníků a adresovali vedoucímu kádrového a personálního útvaru JUDr.Ladislavu Čočkovi) zastali. Hodnotili ho jako největšího odborníka v oživování modulů ITK a vyslovili přání, aby zůstal v jejich kolektivu.

Někteří z podepsaných se ale stali oběťmi protiprávního jednání vedení JZD AK Slušovice, a to odpíráním "svobody od strachu" (preambule aktu) a odpíráním svobody projevu zaručované 19.článkem paktu a odpíráním petičního práva zaručovaného 29.článkem Ústavy ČSSR. Byli předmětem různých nátlaků, výhrůžek, postihů, např.poukazováním na budoucnost dětí, na cestování do zahraničí, na ztrátu zaměstnání, v jednom případě je pracovník nucen, aby dobrovolně opustil družstvo, dále již učiněným snížením platů, ve třech případech okamžitým vyloučením z KSČ.

A celá tato kampaň ústí ve spekulaci, obviňující Chartu 77, že se Stanislav Devátý stal jejím mluvčím právě proto, že byl pracovníkem JZD AK Slušovice.

I tento případ není dosud okresním soudem v Gottwaldově, u něhož Stanislav Devátý podal proti JZD.AK Slušovice 22.2.1988 žalobu o určení neplatnosti vyloučení z družstva, rozhodnut.

*

Charta 77|37|88 **Noví signatáři**

K prohlášení Charty 77 ze dne 1.1.1977 se v době mezi 1.dubnem a 30.červnem přihlásili tito další signatáři:

Ivan Arabčuk, dělník
Jiří Arabčuk, dělník
Bohuslav Bárta, dělník
Stanislav Bílý, lakýrník
Miroslav Breznický, dělník
Jiřina Čechová
Miroslav Čekal, invalidní důchodce
Ivo Dočkal
Anna Dusová, zdravotní sestra
Romana Linhartová, pánská krejčová
František Liška, železniční dělník
Miloslav Mareček, dělník
Leoš Mayer, mechanik
Michaela Mayerová, spojová manipulantka
Vladimír Pavlík, dělník

Jiřina Rumlová, typografka
Václav Srb, dělník
Libor Strobach, geodet
Milan Špička, dělník
Jindřich Tomášek, dělník
Martina Vondrová, vychovatelka
MUDr.Marie Zadražilová, důchodkyně
Rudolf Zderadička, řidič

Praha 30.6.1988

Stanislav Devátý
mluvčí Charty 77

Miloš Hájek
mluvčí Charty 77

Bohumír Janát
mluvčí Charty 77

*

Charta 77|38|88 **K plánu na likvidaci rumunských vesnic**

Na samém počátku tohoto roku vydala Charta 77 "Výzvu k solidaritě s Rumunskem". V tomto dokumentu jsme vyjádřili soucítící porozumění pro tíživou situaci rumunského lidu, jehož země se ocitá ve vleklé hospodářské a politické krizi, jejíž snad hlavní příčinou a rozhodně nejmarkantnějším projevem je neutěšený stav v oblasti respektování lidských práv. I když naše výzva k výrazům solidarity i k pokusům o konkrétní pomoc se v některých evropských zemích neminula s ohlasem, situace na poli lidských práv, tedy v oblasti, o kterou nám přednostně běží, se za půl roku v Rumunsku nikterak nezlepšila. Navíc mnoho lidí v Evropě i mimo ni je v poslední době krajně znepokojeno plánem rumunské vlády na likvidaci velké části dosavadního venkovského osídlení v zemi. Zhruba 7000 ze 13000 rumunských vesnic má být v zájmu zvýšení efektivity zemědělské produkce odstraněno a jejich obyvatelstvo má být soustředěno do nových agroindustriálních center.

Ponecháme-li stranou zančně pochybný hospodářský účin takovéto akce, která svým gigantomanickým, lidským proporcím zcela odcizeným rozmachem představuje z etického hlediska ještě úděsnější záměr, než byly někdejší plány na obrácení toku sibiřských řek, pak do popředí vystoupí bezohlednost a kulturně historická destruktivita takovéhoto plánu. Vždyť takto by došlo k násilnému přesídlení milionů lidí, kteří by jistě dobrovolně neopouštěli své domovy a sídla svých předků. Rovněž by nastala nucená asimilace národnostních menšin, zejména početné maďarské menšiny, jejichž nárok na národní a kulturní svébytnost zůstává nezadatelným lidským právem. A v neposlední řadě by došlo k zániku bezpočtu kostelů, hřbitovů a dalších nenahraditelných artefaktů etnické kultury tamního obyvatelstva.

Jsme přesvědčeni, že k řešení vážné a hluboké hospodářské a politické krize v Rumunsku nepřispějí projekty, jež by svou provenienci mohly odvozovat ze sféry hrůzostrašné fantastiky, ale jen důsledná demokratizace rumunského společenského života. Vždyť i když jsou z historie známy případy dočasného hospodářského vzestupu a stability diktátorských režimů a zase těžkých hospodářských krizí demokratických států, existuje základní souvislost jednak mezi demokracií a prosperitou na jedné straně, jednak mezi diktaturou a stagnací na straně druhé.

Jsme daleci toho dávat někomu rady a naučení a vůbec už nedisponujeme faktickými prostředky mocenského působení. Naší hlavní silou zůstává morální výzva, odkaz na základní, v mezinárodních úmluvách zakotvené civilizační hodnoty a snaha o pravdivou dokumentaci skutečnosti, v níž žijeme a k níž nemůžeme být lhostejní. Nelze nám tedy mlčet vůči bezpráví, které se děje obyvatelům Rumunska, tím spíše, že z vlastní zkušenosti známe situaci národa, pozbaveného možnosti svobodně určovat svůj osud ve vlastní zemi, i to, jak povzbudivě pak působí hlas solidarity, přicházející odkudkoliv ze světa.

Proto se obracíme na veřejnost a na politické činitele v Evropě i mimo hranice našeho kontinentu, aby se svým vlivem pokusili přimět rumunské úřady k upuštění od vpravdě nerozumného plánu na likvidaci velké části vesnického osídlení v Rumunsku.

Praha 7.7.1988

Stanislav Devátý
mluvčí Charty 77

Miloš Hájek
mluvčí Charty 77

Bohumír Janát
mluvčí Charty 77

****** ****** ******

Proti genocidnímu plánu

"Zdrojem největšího štěstí našeho lidu je skutečnost, že jsme přežili," řekl krátce před svou smrtí kampučský předseda rady ministrů Chan Sy. Nedivím se. Nucená kolektivizace, zrušení peněz a trhu, zrušení svobody vyznání, nucená manželství, likvidace školství, nucené vysídlování obyvatel z měst. Opisuji z třetího dílu Malé československé encyklopedie, kde tento výčet začíná slovem g e n o c i d a. Nechci teď počítat mrtvé, ale poukázat na skutečnost, že likvidace vesnic pod záminkou "socialistického rozvoje" v Rumunsku je fenomén stejného řádu, tedy jev genocidního charakteru. Zatím jde "jen" o plán, ale je nutno říci to hned, protože zítra se může začít plán měnit ve skutečnost. Ta věc mě pálí a nedá pokoje. Jsem přesvědčen, že se nejedná o vnitřní záležitost Rumunska. Je to věc celé světové demokratické veřejnosti stejně jako dodržování lidských práv kdekoli na světě. Odpovědnost nás, kteří žijeme v této části světa, je ale větší. Děkuji maďarskému národnímu shromáždění za jeho stanovisko k problému. Děkuji všem maďarským přátelům. Doufám jen, že je neaktivizuje pouze osud maďarské menšiny žijící v Rumunsku, ale osud všech rumunských občanů, bez rozdílu národnosti. Stále se mi vtírá děsivý osud Kampučie. Mezi nuceným vysídlováním obyvatel z měst a vysídlováním z vesnic nevidím rozdíl. Víme přece již dosti dobře, že nálepka "socialistický" může skrývat cokoli. Nazývejme věci pravým jménem: hloupost hloupostí, nekompetentnost nekompetentností a aktivní stalinismus aktivním stalinismem, řekl před dvěma lety sovětský ekonom. Dodejme: genocidní plán genocidním plánem a nemlčme. Každou smysluplnou iniciativu, která může pomoci lidem v Rumunsku - našim bratřím - je třeba podpořit. Žádám rumunské vedení, aby od plánu rušení vesnic upustilo a prosím všechny, kteří smýšlejí stejně nebo podobně, ať se k této výzvě připojí.

V Brně 8.7.1988

Jan Šabata
Kallabova 29
616 00 Brno, Československo

****** ****** ******

Prohlášení Polsko-československé solidarity

Podepsaní aktivisté nezávislých společenských hnutí a iniciativ z Polska a Československa se sešli v předvečer 20.výročí vojenské intervence pěti států Varšavské smlouvy do Československa. Setkání, které proběhlo na československo-polské hranici, navazovalo na předešlá setkání a jejich výsledky. Na základě diskuse se účastníci setkání shodli na následujícím stanovisku:

Žijeme v období přeměn. Systém, který se v našich zemích udržuje už víc než 40 let, prožívá hlubokou krizi. Diktátorský způsob výkonu moci a centralistické řízení hospodářského života vede k trvalému mrhání přírodními zdroji a výsledky lidské práce. Nyní dochází však i k tomu, že alespoň část vládnoucích sil si také tento hrozný stav už uvědomuje. Nezávisle na tom, jak budeme hodnotit jejich pokusy o reformu, soudíme, že šance přestavby systému se staly více než dosud, závislé na samotných našich společnostech. Čím více existuje nezávislých společenských skupin, čím více je programů, různých nápadů a myšlenek, tím větší je pravděpodobnost, že dnešní systém bude nahrazen systémem demokratickým a hospodářsky a sociálně fungujícím. Považujeme za nezbytné, aby se už nyní vyvíjelo úsilí, směřující k uskutečnění základních lidských

práv - individuálních i kolektivních. Za taková práva považujeme především: právo na suverenitu; právo na svobodný vývoj národního a náboženského života; právo na zákonnost, na svobodu působení a vzniku společenských organizací, na svobodu projevu a svobodu hospodářského podnikání; právo na cestování; právo na svobodnou volbu hospodářského systému.

1. Právo na suverenitu

Považujeme za nezbytné, aby státy Varšavské smlouvy uzavřely novou smlouvu, která by vylučovala použití síly ve vztazích mezi našemi zeměmi, a aby svou zahraniční politiku důsledně podřídily orientaci na překonání vojensko-politických bloků v duchu úsilí o demokratickou jednotu celé Evropy. Je třeba vysvětlit a odhalit všechny okolnosti týkající se následujících událostí:

- zásah sovětských vojsk ve Východním Berlíně v červnu 1953;
- zásah sovětských vojsk v Maďarsku na podzim roku 1956;
- zásah vojsk Varšavské smlouvy v Československu v srpnu 1968;
- vydírání hrozbou vojenského zásahu v Polsku v letech 1980-81.

Dále je třeba vysvětlit a odsoudit:

- hromadné odvlečení a zatýkání polských občanů sovětskými úřady v létech 1939-1941 a 1944-1946;
- hromadné vyvraždění polských důstojníků v Katyni a jiných zatím neznámých místech v roce 1940, které spáchali příslušníci NKVD;
- justiční vraždy Imre Nagye, jeho spolupracovníků a všech dalších obětí maďarské revoluce;
- činnost Informačního byra komunistických a dělnických stran (Kominformy), jež vedla k tomu, že naše země ztratily zcela státní suverenitu.

Dále je třeba definitivně objasnit všechny politické procesy a justiční vraždy z konce čtyřicátých let a z let padesátých.

2. Právo na svobodný rozvoj národního a náboženského života

Je třeba odhalit, důkladně analyzovat a odsoudit veškeré případy deportací a perzekucí z důvodů rasové příslušnosti, národního původu, víry a náboženství. Všechny národy a národnosti v našich zemích mají oprávněný nárok na neomezený rozvoj své kultury, jazyka a tradic. Každý člověk má právo na svobodu svědomí a vyznání a na svobodnou účast na náboženském životě; na svobodný projev mají právo i všechny církve a náboženská společenství.

3. Právo na zákonnost, na svobodu působení a vzniku společenských organizací, na svobodu projevu a svobodu hospodářského podnikání

Dnešní stav právních předpisů v našich zemích otevírá široké pole nezákonnosti, umožňuje perzekuci politických odpůrců a potlačování veškeré nezávislé politické, společenské a hospodářské činnosti. Dnes je právo pouhým nástrojem v rukou vládnoucích. V našich zemích musejí vzniknout skutečně právní systémy. Považujeme za nezbytné, aby byl z humanitárních důvodů zrušen trest smrti, který je potupou právních řádů 20.století. Současně žádáme o okamžité a bezpodmínečné propuštění všech politických vězňů. Nové právní systémy musejí zaručovat svobodu projevu a svobodu hospodářského podnikání. Musejí zahrnovat i právo na nezávislé odborové organizace a právo pracujících rozhodovat nebo spolurozhodovat o podmínkách jejich práce. Případy omezení zmíněných svobod musejí být jasně stanoveny zákonem a vykonávány jen pod dohledem nezávislých soudů.

4. Právo na cestování

Základní podmínkou rozvoje našich vztahů a nezbytného vzájemného poznání a dorozumění je zrušení veškerých předpisů, které omezují svobodu cestování v našich zemích. Zahraniční cesty, které jsou pro občany demokratických států přirozeným a nepopiratelným právem, jsou v našich zemích výsadou a jejich odepření je trestem. Celá tato oblast se vymyká jakékoli veřejné kontrole. Soudíme, že každý občan má právo na cestovní pas a na jeho okamžité svobodné

využití. Cestování mezi našemi zeměmi by nemělo být omezováno ničím a nikým.

5. Právo na svobodnou volbu hospodářského systému

Ve vztazích mezi zeměmi RVHP musí platit zásada plné rovnoprávnosti. Žádná členská země nesmí ostatním členům RVHP vnucovat svůj hospodářský systém ani systém forem vlastnictví. Proto považujeme za nezbytné provést důkladnou analýzu dosavadních - ve velké většině neblahých - zkušeností a opřít spolupráci o nové zásady, odpovídající potřebám všech členských zemí. Přitom je zvlášť důležité, aby členství v RVHP neomezovalo ekonomické vztahy dané země s jinými státy, které nejsou členy této organizace.

Vybízíme představitele všech nezávislých iniciativ a veřejnost našich zemí, aby rozvinuli o těchto návrzích a závěrech co nejširší diskusi a usilovali o jejich naplnění.

10.července 1988

Zbigniew Bujak, Radoslav Gawlik, Zbigniew Janas, Miroslaw Jasiński, Jacek Kuroń, Jan Lityński, Adam Michnik, Piotr Niemczyk, Josef Pinior, Mieczyslaw Piotrowski, Zbigniew Romaszewski, Danuta Winiarska

Ján Čarnogurský, Stanislav Devátý, Václav Havel, Andrej Krob, Ivan Lamper, Ladislav Lis, Václav Malý, Petr Pospíchal, Jan Ruml, Jaroslav Šabata, Anna Šabatová, Petr Uhl, Jan Urban, Saša Vondra

*

Podepsaní účastníci setkání na čs.-polských hranicích vydali dále toto zvláštní prohlášení:

Vyjadřujeme svoje pobouření nad plánem likvidace rumunských, maďarských, německých a slovenských vesnic v Sedmihradsku a celém Rumunsku. Je to stalinský plán likvidace národních společenství. Jsme přesvědčeni, že pouze plné respektování národnostních, náboženských a občanských práv může vést k uvolnění a stabilizaci v naší části světa.

10.7.1988 26 uvedených účastníků setkání

****** ****** ******

Sdělení Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, československé ligy pro lidská práva, člena Mezinárodní federace pro lidská práva (FIDH)

Všechna sdělení VONS jsou zasílána Federálnímu shromáždění. Jména a adresy členů VONS jsme zveřejnili ve sdělení č.713

Sdělení č.778 (K.Petrovický odsouzen)

Okresní soud v Ústí nad Orlicí, jehož senátu předsedala JUDr.Jana Faifrová, odsoudil v hlavním líčení konaném dne 10.6.1988 osmnáctiletého dělníka Kamila Petrovického k trestu odnětí svobody v trvání osmi měsíců nepodmíněně a zařadil ho do I.NVS. Není nám známo, zda je tento rozsudek pravomocný. Kamil Petrovický, příslušník hnutí punk, byl stíhán a nyní i odsouzen pro trestné činy výtržnictví podle § 202 odst.1 tr.z. a útoku na veřejného činitele podle § 156 tr.z., jichž se měl dopustit tím, že se na ulici pral se svým bratrem a dalším mužem a v hrubém a agresívním jednání měl pokračovat v nemocnici, kde urážel zdravotní personál. Událostmi, které vedly k obvinění K.Petrovického, jsme se podrobně zabývali ve sdělení č.741, v němž jsme popsali konflikt mezi K.Petrovickým a stržm.Ulrichem. Na základě námi zjištěných skutečností jsme zde vyslovili názor, že skutek, pro nějž je K.Petrovický stíhán, se nestal, a trestním stíháním K.Petrovického se má zakrýt nezákonné počínání příslušníka VB.

Kamil Petrovický je od 17.3.1988 ve vazbě. Vloni byl odsouzen ke čtyřem měsícům podmíněně pro stejné trestné činy jako nyní; měl se jich dopustit při konfliktu s Veřejnou bezpečností, která prováděla nepřiměřený zákrok při oslavě svatby v Bělči nad Orlicí v listopadu 1986 (viz naše sdělení 622, 645, 652, 661, 662 a 730). Lze předpokládat, že tento podmíněně odložený trest mu bude nyní přeměněn v nepodmíněný, takže celkem bude muset strávit ve vězení 12 měsíců.

V Praze 1.7.1988

Sdělení č.779 (J.Popelka znovu ve vězení)

Dne 14.4.1988 byl Jaroslav Popelka, nar.4.2.1956 zadržen v České ulici v Brně při rozdávání strojopisných letáků. V letáku, který podepsal svým jménem, vyzývá ke skutečné přestavbě společnosti, odvolává se na M.Gorbačova, vyslovuje se pro odchod nejvyšších funkcionářů z politické scény a vybízí lidi k nenásilným manifestacím. Letáky podobného obsahu, rovněž podepsané, rozdával Slávek Popelka v Brně již několikrát předtím.

Po zadržení byl obviněn z trestného činu pobuřování podle § 100 odst.1a|, 3a| tr.zákona, jehož se měl dopustit tím, že "psal a rozšiřoval písemnosti, zpochybňující společenské a státní zřízení ČSSR a napadal autoritu KSČ a stranické funkcionáře ve veřejně rozšiřovaných článcích". Za tento trestný čin zákon stanoví trestní sazbu od 1 roku do 5 let. Dne 15.4. byla provedena domovní prohlídka jednak v jeho bytě v Brně (Brno-Chrlice, Jánošíkova 37), jednak v bydlišti jeho bratra Milana Popelky ve Strání č.22, okr.Uherské Hradiště. Zde byly zabaveny různé písemnosti (články a úvahy J.Popelky), soukromá korespondence a psací stroj. K prohlídce dal souhlas starší prokurátor Krajské prokuratury v Brně JUDr.Pavel Indra, který na J.Popelku rovněž uvalil vazbu. Z vazby byl J.Popelka propuštěn 30.5.1988, avšak dne 17.6.1988 byl vzat znovu do vazby, protože, jak uvádí dr.Indra, v trestní činnosti podle § 100 odst.1 písm. a|, odst.3 písm.a| tr.zákona pokračoval - opět totiž rozdával letáky na Českéulici.

Slávek Popelka studoval strojní fakultu Vysokého učení technického v Brně, avšak po šesti semestrech studia zanechal. Pracoval jako dělník, později jako mistr odborného výcviku v učilišti. Pro rozšiřování svých článků byl v minulosti třikrát zadržen, v roce 1987 byl v této souvislosti trestně stíhán pro tr.č.výtržnictví, trestní stíhání bylo však zastaveno s tím, že mu byla udělena výstraha.

Slávek Popelka je vězněn za to, že veřejně projevoval své politické přesvědčení a vyzýval své spoluobčany, aby se pokusili zlepšit společenské poměry. Pro současnou politickou situaci v Československu je příznačné, že je vězněn občan, který vzal vážně slovo o přestavbě a demokratizaci společnosti a jehož postoje vycházejí z oficiálně proklamovaných názorů.

V Praze 1.7.1988

*

Sdělení č.780 (M.Polák trestně stíhán)

Vyšetřovatelka okresní prokuratury v Jablonci nad Nisou Marie Maralíková od 5.5.1988 trestně stíhá Miroslava Poláka, nar.3.4.1952, barvíře, bytem Dobiášova 10, Liberec VI, pro trestné činy výtržnictví podle § 202 odst.1 tr.zákona a útoku na veřejného činitele podle §§ 155 odst.1a| a 156 odst. 1a trestního zákona. Podle usnesení vyšetřovatelky se Miroslav Polák "v Liberci dne 29.dubna 1988 po 19.hodině choval výtržnicky v tramvaji, kde v podnapilém stavu pronášel hrubé nadávky, a poté, co na oznámení cestujících proti němu zakročovala hlídka VB, příslušníky SNB počal hrubě urážet, vyhrožovat ublížením na zdraví a užil násilí proti nstržm.Krátkému, kterého udeřil pěstí do obličeje".

Podle výpovědi zúčastněných proběhly však tyto události jinak: Onoho dne jel M.Polák s přítelem tramvají, kde se hlasitě bavili o případu Pavla Wonky. M.Polák tvrdil, že Pavel Wonka bil zabit, a mluvil o podílu Bezpečnosti a justice na jeho smrti. Zmínil též Stalina a Beriju. Po vystoupení z tramvaje byli M.Polák a jeho přítel kontrolováni příslušníky VB, přičemž M.Polák občanský průkaz neměl. Pod dojmem smrti Pavla Wonky odmítl M.Polák nastoupit do služebního vozu. Příslušníci VB ho do vozu vsadili násilím, čemuž se M.Polák vzpíral. Odvezli ho na záchytnou stanici, kde mu však nebyla odebrána krev. Druhý den byl propuštěn. Rozhodně popírá, že by příslušníkům nadával nebo že by jednoho z nich udeřil do obličeje.

Miroslav Polák je ženatý a otec dvou malých dětí. Je signatářem Charty 77 a stoupencem undergroundu. V souvislosti s nezávislou činností byl často šikanován. Bude-li uznán vinným ve smyslu obvinění, hrozí mu trest do tří let.

V Praze 1.7.1988

Sdělení č.781 (D.Mráz ve vazbě)

Dne 28.6.1988 byl Daniel Mráz, nar.4.7.1957, bytem Levského 3186, 143 00 Praha 4, dřevorubec podniku Sady, lesy, zahradnictví Praha, zadržen v blízkosti čs.státní hranice s Rakouskem. Byl převezen do Českých Budějovic, kde byl obviněn z pokusu o trestný čin opuštění republiky podle §§ 8 odst.1 k 109 odst.1 tr.zák. Krajský prokurátor na něj uvalil vazbu. Dne 30.6.1988 byl převezen do Prahy, je vězněn ve věznici MS č.1 v Ruzyni.

Daniel Mráz je stoupencem undergroundu a pro pořádání koncertů rockové hudby ve Služetíně na Karlovarsku, kde byl spolumajitelem usedlosti, měl v letech 1986-87 potíže se státními orgány. Ve Služetíně docházelo k opakovaným policejním represáliím a posléze byla D.Mrázovi usedlost vyvlastněna (viz naše sdělení č.670). V r.1986 manželka D.Mráze s dvěma nezl.dětmi emigrovala do Rakouska. Od této doby se D.Mráz marně pokoušel legálně vystěhovat. Poslední žádost o vystěhování mu byla zamítnuta dne 27.5.1988. Důvodem jeho pokusu o opuštění republiky byla snaha spojit se se svou rodinou.

Případ Daniela Mráze není ojedinělý. Současná právní úprava vycestovávání a vystěhovávání je v rozporu s čl.12 mezinárodního paktu o občanských a politických právech a proto mnoho čs.občanů je nuceno volit tento způsob opuštění republiky. Československo je jednou z mála zemí na světě, kde se protiprávní opuštění republiky stíhá jako trestný čin a ne jako správní přestupek. D.Mrázovi nyní hrozí trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců až 5 let.

V Praze 11.7.1988

****** ****** ******

Z dopisu Idy Polanské

(...) Súdne pojednávanie sa konalo na Krajskom súde v Banskej Bystrici v dňoch 13., 14. a 17.6.t.r. s rozsudkom odňatia slobody na 4 roky bezpodmiečne podľa § 98 tr.zák. za podvrácenie republiky. Obžaloba bola formulovaná spôsobom pripomínajúcim 50.roky s násilnou kvalifikáciou celej manželovej činnosti tak, aby to na paragraf vyšlo, na mnohých subjektívnych invenciách obžaloby.

Pri tejto príležitosti poukazujem aj na ohováračný článok uverejnený v Pravde a Rudom práve 28.6.88 o mojom manželovi, ktori je formulovaný do istej miery vo zmysle obžaloby, ale navyac ešte s veľkou dávkou vlastnej zlomyselnej invencie pisateľky článku. Je to všetko vyslovená lož. Jej predstavy o šírení fašistických a rasistických (!) myšlienok a podobné nezmysly, vychádzajú z prekrúcania obsahu niektorých manželom vydaných tkz.Historických zápisníkov, kde v podstate ide o nepolemické predloženie niektorých faktov so snahou čeliť osočovaniu katolíckej cirkvi na Slovensku a jej predstaviteľov z údajnej fašizácie spoločenského života vo vojnových rokoch. Články tohoto druhu se u nás dodnes v oficiálnej tlači objavujú a obviňujú katolícku cirkev z toho, na čom skutočne nemá podiel. A ak sa také tendencie do istej miery snád vyskytli, boli celkom mimo nej.

Keď sa chce lož presadiť, musí považovať jej odhalovanie za nepriateľské. Tiež v tom je naša hlboká spoločenská tragika. Nielen to, ale nedovoľuje sa proti lži obrana. I proti tomuto ohováračnému článku niet možnosti verejného odvolania. Nik neuverejní v oficiálnej tlači obranu, ale na osočovanie je miesta v novinách dosť. Viac ako inokedy som po tieto dni precítila a pochopila aké obviňované zlo je lož, hlavne vo zmysle krivého svedectva, teda i obviňovania a aká hlboká múdrosť je v Desatbre, kde je zákazom.

Proces proti mojmu manželovi je v podstate vyslovene náboženský i keď umele vmanévrovaný do politickej sféry. Tendencia prezentovať náboženskú slobodu len ako svojrázne a nekvalifikovane vysvetlovanú slobodu kultu (čo je ovšem tiež dôležité) je pre veriaceho kresťana neprijateľné, pretože podľa obsahu svojej náboženskej viery musí predsa aj konať. Inak je jeho viera mrtva. Manžel i ja máme živú osobnú vieru, preto nám záleží na osude ľudí okolo nás, ale preto tiež nemáme napriek zlu ktorému sme vystavení nenávisť voči protivníkovi. Ľutujeme ho, lebo práve on je na tom vlastne najhoršie i keď si tak nemyslí.

Všetky svedecké výpovede predvolaných svedkov bez výnimky boli krásnym svedectvom o manželovi, jeho účinnej ochote k pomoci vtedy, keď to druhí potrebovali vo svojich životných starostiach a nepotvrdila sa ani jediná hypotéza obžaloby o spoločensky nepriaznivom vlive spisov ktoré boli predmetom obžaloby. Boli to svedectvá jednoty náboženského presvedčenia a občianskeho života. Na stanovisku prokurátora to však nič nezmenilo. Kde niet dobrej vôle, nemožno nič také ani očakávať. O náboženskej slobode nemožno hovoriť dotiaľ, pokiaľ nebude chápaná vo svojom plnom slova zmysle, t.j. medzi iným aj v súvislosti se všeobecnou občianskou slobodou. Preto katolícka cirkev nikdy neobhajuje alebo nebráni len svoj záujem, ale vždy v súvislosti s oprávnenými potrebami ostatných ľudí dobrej vôle. Táto podmienka dobrej vôle je však podmienkou rozhodujúcou.

Rozsudok ešte nie je právoplatný a proces bude pravdepodobne pokračovať ešte na Nejvyššom súde SSR v Bratislave.

Nová Dubnica 5.7.1988 Ida Polanská

*

Společné prohlášení DI a NMS

Vážený pan
Miloš Jakeš
generální tajemník ÚV KSČ

Vážený pane,

v poslední době podnikly mocenské orgány naší země řadu represívních opatření vůči jednotlivcům i skupinám, vyvíjejícím jimi neřízenou, nezávislou aktivitu. Nejnovějšími příklady jsou odsouzení I.Polanského k dlouholetému trestu odnětí svobody za rozšiřování náboženské literatury a rozehnání pražského mírového semináře Charty 77. Nejde přitom o ojedinělé akce, ale o součást politické linie, čemuž nasvědčuje i to, že je provází tisková kampaň plná útoků na katolické věřící a jejich představitele (kardinál František Tomášek), na aktivisty Charty 77 (Petr Uhl) a vůbec na všechny, které mocenské orgány prohlásily za nepřátele. Dnes je dokonce už po zveřejnění vnitrostranického dopisu o tzv.nepřátelských skupinách řízených centrálami z ciziny známa konkrétní podoba této politické linie.

Její uplatňování je jedním z důvodů, proč roste v naší společnosti napětí, prohlubuje se propast mezi jednotlivými složkami společnosti. Atmosféra nedůvěry, podezírání a nenávisti přispívá k pokračující dezintegraci společnosti.

Je paradoxní, že takový vývoj u nás probíhá v době, kdy se svět po dlouhé době stagnace a napětí v mezinárodních vztazích propracovává k dorozumění a spolupráci, a bylo by iluzí domnívat se, že naše vnitropolitická situace tento proces nijak neovlivní. Zemi, jejíž vnitřní klima je poznamenáno napětím, nevraživostí a nenávistí, zemi, která není schopna řešit poroblémy soužití svých občanů, chybí základní předpoklady pro to, aby mohla být spolehlivým a důvěryhodným partnerem svým sousedům a aby mohla přispívat k zmírnění napětí mezinárodního, k vytváření dobrých a přátelských vztahů mezi národy a státy. Nenávist a nepřátelství se pak projevuje i v poměru k ostatnímu světu, jak o tom svědčí často opakovaná tvrzení o nepřátelských centrech v západních zemích, odkud se údajně řídí nezávislé aktivity v ČSSR.

Stav naší společnosti je znepokojivý a není pochyb, že si v budoucnu vyžádá zásadní řešení. K jejímu ozdravění a ke zmírnění vnitropolitického napětí by však přispěla i některá dílčí a prozatímní opatření, k nimž není třeba rozsáhlých příprav ani složité schvalovací procedury a která by měla být v platnosti do doby, než se vypracuje celkové a definitivní řešení. Žádáme, aby v trestním stíhání občanů nadále nebyly uplatňovány politicky zneužitelné paragrafy jako např. podvracení republiky, pobuřování, poškozování zájmů republiky v zahraničí, maření státního dozoru nad církvemi. Dále žádáme, aby ti, kteří byli a jsou přímo nebo nepřímo napadáni ve sdělovacích prostředcích, dostali stejnou příležitost veřejně se vyjádřit k tomu, co o nich bylo napsáno. A konečně aby

neformálním společenským iniciativám nebyla znemožňována činnost vzhledem k pozitivní roli, již mohou sehrát při obnově naší společnosti.

Vyzýváme Vás, abyste se zasadil o uskutečnění našich požadavků.

V Praze dne 30.6.1988

Za Nezávislé mírové sdružení

Tomáš Dvořák
U železné lávky 6
Praha 1

Hana Marvanová
Vrchlického 96
Praha 5

Jiří Pavlíček
Sídliště Pivovar 2888
Mělník

Luboš Vydra
Křižíkova 37
Praha 8

Za Demokratickou iniciativu

Bohumil Doležal
Vinohradská 6
Praha 2

Emanuel Mandler
Nad lesním divadlem 1213
Praha 4

Miroslav Štengl
Husitská 1
Praha 3

Karel Štindl
Americká 39
Praha 2

****** ****** ******

Dopis Petra Uhla Vasilu Biľakovi

Pane Biľaku!

Dne 23.6.1988 jste při rozhovoru s p.Davidem Mellorem, britským státním ministrem, opětovně snižoval Chartu 77 a její signatáře. V této souvislosti jste uvedl, že "inženýr Uhl je terorista, který připravoval výbuchy a chtěl střílet lidi".

Nebylo to poprvé, co jste se takto o mně vyjádřil. O tom, že jsem chtěl vyhodit do povětří pražskou elektrickou síť, jste vyprávěl vloni v únoru britskému státnímu tajemníkovi Rentonovi a obdobně jste se vyjadřoval i při dalších příležitostech.

Musím se přiznat, že mi to vadí. Ne ani tak kvůli mně, ale proto, že se pomluvami snažíte zdiskreditovat Chartu 77 a Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných, v nichž působím. A také proto, že považuji za nemravné, když těžíte ze svého postavení a domníváte se, že můžete beztrestně kohokoliv očerňovat a špinit.

Jsem nucen veřejně prohlásit - a dožadovat se co nejširší publicity pro své prohlášení - že lžete. Nejste ovšem sám, kdo o mně vyhlašuje, že jsem terorista. Činí tak s oblibou i pracovníci Státní bezpečnosti při výsleších lidí, o nichž předpokládají, že mě málo znají. Naznačuje to ve svém článku v Rudém právu i Jaroslav Kojzar.

Kladu tedy oprávněnou otázku: Proč nejsem za svůj terorismus pohnán před soud? Všude na světě se teroristé zavírají, jen v Československu nikoliv. Jako tajemník ústředního výboru Komunistické strany Československa, uplatňující vedoucí úlohu ve společnosti, snadno vyhovíte mé prosbě, abych byl za terorismus, který Vám nedává spát, souzen.

Před rokem a půl mě příslušníci Státní bezpečnosti na setkání s p.Rentonem nepustili. Od té doby se něco málo změnilo i v Československu, takže jsem měl možnost jako host britského velvyslanectví mluvit s p.Mellorem den před Vámi. Ačkoliv bych býval mohl plným právem hovořit o tendenci ke státnímu terorismu, projevující se jak v brutálním rozehnání mezinárodního mírového semináře v Praze, tak v odsouzení Ivana Polanského na čtyři roky za samizdat, a o osobní odpovědnosti těch, kdo soustřeďují v tomto státě moc do svých rukou, odpustil jsem si takovou politologickou analýzu a místo toho jsem prosil p.Mellora,

aby Vám dobře vysvětlil svou koncepci vzájemné podmíněnosti míru a dobrých mezinárodních vztahů na straně jedné a dodržování lidských práv na základě Vámi přijatých mezinárodních závazků na straně druhé. Vyjádřil jsem se v tom smyslu, že jsem optimista a věřím, že i Vy jste ovlivnitelný.

Vaše politika je, pane Biľaku, nemoudrá. Nemyslím teď na celkovou politiku, kterou provozujete už dvacet let v čele nejvyššího stranického orgánu a v důsledku níž máte takovou pověst u čs.obyvatelstva jako žádný jiný politik po druhé světové válce. Myslím teď na tu její část, která se týká nezávislého hnutí, Vašeho pověstného strachu z jakékoli opoziční nebo nezávislé činnosti a hlavně Vašeho pomlouvání chartistů jako psychicky vyšinutých lidí nebo jako teroristů. Bylo by bláhové apelovat na Vaši slušnost nebo spravedlnost; apeluji tedy na Váš pud sebezáchovy: Cožpak Vám není jasné (za situace, kdy značná část obyvatelstva k Vám chová city, o nichž snad jste za pomoci nejrůznějších bezpečnostních svodek dobře informován), že jediným účinným garantem Vaší vlastní osobní bezpečnosti v budoucích společenských přeměnách, míru jejichž dramatičnosti a bouřlivosti nikdo z nás nedokáže odhadnout, jsou právě ti, které špiníte jako blázny a teroristy?. Nebo si myslíte, že chartisté, kteří se dovolávají lidských práv, zákona a zákonnosti, tak činí jen na oko a ze lsti? Pak jste opravdu nic nepochopil a pravdu má hlas lidu po vlastech českých a slovenských, který Vám věnuje tolik pozornosti.

V Praze 30.června 1988

Petr Uhl
Anglická 8, Praha 2

*

Dopis Rudému právu

Pánové,

v sobotním vydání (18.6.) vašeho listu byl zveřejněn článek Jaroslava Kojzara "Pod maskou pseudorevoluční fráze". Je to další ze série lekcí nenávisti, které vaše noviny cyklicky produkují s cílem zastrašit jinak smýšlející občany. Jejich intelektuální a argumentační úroveň je natolik nízká, že se jimi - pokud zůstávají na poli "teorie" - nemá smysl blíže zabývat (viz.např. artikl "Zbraně psychologické války", pojednávající s razantní přímočarostí o "pěšácích zrady"). Jiná věc ale je, když se tento tolikrát demaskovaný a tak dobře známý výrazový arzenál nasměruje na konkrétního člověka. Potom už nejde o tragikomickou hru na ideologii, ale o výzvu k likvidaci. Nám, kteří žijeme v prostoru zvaném střední či východní Evropa, daly dějiny během posledních padesáti let několikrát dost brutálně na vědomí, že se nevyplácí stát lhostejně stranou, připravují-li anonymní síly pogrom na své ideové protivníky. I zločiny tzv.kultu osobnosti, dnes s takovým zápalem odhalované a diskutované v SSSR, přicházely teprve v závěsu za podobně demagogickými a černosotněnskými článečky, jako je ten Kojzarův.

Terčem je tentokrát Petr Uhl. Otec tří dětí, signatář Charty 77, aktivista Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných. Muž, který za své přesvědčení strávil 9 (slovy: devět!) z posledních osmnácti let v československých věznicích. Stejně jako v roce 1970, kdy byl odsouzen poprvé (na čtyři roky - Kojzar eufemisticky píše na "několik měsíců"), tak i dnes spočívá jeho vina pouze v neuvěřitelné konsekventnosti a zásadovosti osobního přesvědčení, v občanské odpovědnosti, v ochotě pomáhat druhým a v lidské statečnosti. O morálních kvalitách a intelektuální poctivosti Petra Uhla nepochybují ani ti z nás, kteří - neporovnatelně kvalifikovaněji a podloženěji než J.Kojzar - nesouhlasí s jeho ideovými a ideologickými východisky.

Nechme stranou průhledné a úsměv budící narážky na plné kapsy "tuzexových poukázek". Ty jsou napsány zcela v duchu hesla "podle sebe soudím tebe" a patří do ranku pavlačových závistivích drbů. Nechme stranou i hloupé a neerudované vstupy o významu a roli Trockého (Bronštejna - jak Kojzar symptomaticky zdůrazňuje). Daleko horší jsou přímá i nepřímá obvinění z terorismu, z příprav státního puče, ze spojení s cizími "centrálami". Toho všeho se údajně Petr Uhl za svého života dopustil a dopouští.

Jak povědomá rétorika! Kolik šibenic a doživotních žalářů, kolik zničených životů bylo už v naší poválečné historii zdůvodněno touto terminologií! A kolik už bylo následných rehabilitací, které všechno braly zpátky a odhalovaly "přehmaty"! Mrtvým už bohužel život nevrátily, stejně jako vězňům léta života strávená v nelidských podmínkách. Patří zřejmě k ironiím československé verze přestavby, že zatímco se v SSSR podobné praktiky dnes předkládají veřejnému zhodnocení a odsudku, čeští novináři Kojzarova modelu je naopak usilovně oprašují a dál zcela bez překážek šíří atmosféru strachu a nejistoty.

Vážení pánové, je na čase se ptát, zda i ve vaší redakci nedozrál čas na změnu přístupu k úloze novináře. Zda by nebylo lepší, aby místo lživých denunciací a prázdných nebo výhružných frází, nastoupila ve střetech se samostatně myslícími občany opravdová diskuse, tolerantní k názoru druhého. Pro mnohé z vás je to jistě požadavek nelehký. Předpokládá totiž jak úctu k partnerovi, tak -a v tom je jádro věci - skutečný vlastní názor a ne fabrikovanou poučku, hrající roli pouhého klacku k fyzickému umlčení nesouhlasícího. Klacek, jak známo, nepotřebuje ke svému zdůvodnění žádný intelektuální výkon, vlastní názor však ano.

Dokud se na nezištné úsilí a konstruktivně občanský postoj lidí, jako je Petr Uhl, bude odpovídat pouze cynickým a násilnickým stylem a la Kojzar, nemůže být řeči o vážně míněné přestavbě a demokratizaci naší společnosti. Důrazně proti tomuto trendu protestujeme a s Petrem Uhlem jsme plně solidární.

V Praze dne 28.6.1988

Podepsáni: Petr Bartoš, Luděk Bednář, Jana Bucharová, Josef Danisz, Božena Devátá, Stanislav Devátý, Pavel Dudr, Přemysl Fialka, Ladislav Grebík, Jiří Gruntorád, Vladimír Hajný, Václav Havel, Marek Hlupý, Ludvík Hradilek, Anna Hradilková, Ladislav Kašpar, Jan Kišš, Anna Kiššová, Bedřich Koutný, Ivan Lamper, Jan Macháček, Eliška Meissnerová, Robert Nebřenský, Květa Marková, Dana Němcová, David Němec, Jaromír Němec, Miroslav Odložil, Petr Placák, Judita Procházková, Jan Ruml, Jan Schneider, Dušan Skála, Joska Skalník, Jaroslav Spurný, František Stárek, Jaroslav Šabata, Ruth Šormová, Petruška Šustrová, Jáchym Topol, Vladimír Třída, Jan Urban, Lucie Váchová, Robert Valík, Saša Vondra, Martina Vondrová, Luboš Vydra.

Za správnost podpisů ručí: Ivan Lamper
Rybalkova 27
Praha 10 - Vršovice

*

Petr Uhl zaslal dne 30.6.1988 šéfredaktorovi Rudého práva Zdeňku Hořenímu žádost o tiskovou opravu. Požaduje zveřejnění mj.toho, že "není pravda, že by spolu s jinými v únoru 1969 promýšlel variantu ozbrojeného puče a že by se účastnil diskuse o plánech na ovládnutí čs.rozhlasu a odvysílání protivládního prohlášení". P.Uhl rovněž požaduje, aby RP zveřejnilo, že "nebyl nikdy obžalován ani souzen pro teroristické či násilné jednání nebo pro přípravu k němu" a že "jako stoupenec revolučního marxismu (trockismu) byl a je zásadním odpůrcem terorismu". Nezveřejní-li RP tiskovou opravu (v rozsahu asi 20 % článku Jaroslav Kojzara), chce se P.Uhl domáhat nápravy soudní cestou. Obdobnou žádost zaslal Petr Uhl prostřednictvím velvyslanectví SSSR šéfredaktorovi deníku Sovětskaja Rossija, který článek z RP přetiskl. Kopie poskytl redakcím časopisu Ogoňok, Znamja, Novoje vremja a Moskovskije novosti s prosbou, aby jeho opravu zveřejnily, neučiní-li to Sovětskaja Rossija.

****** ****** ******

V samizdatu nově vyšlo...

Revolver Revue č.10, cca 340 stran (nepaginováno), červen 1988
Obsahuje statě a ukázky z tvorby Hanny Krallové, Hannah Arendtové, Anatolije Marčenka, Jerzyho Fajeranta, Petera Schneidra, Jana Nováka, Václava Havla, Dmitrije Savického, Jurieje Mamlejeva a recenzi viktoriánské pornografické

literatury (s ukázkami), dále ukázky z díla českých autorů K.K.Kuchyňky, Vratislava Brabence, Zbyňka Hejdy, Víta Kremličky a Egona Bondyho. V rubrice interview je rozhovor J.Bělíkové a O.Havlové s Olinkou Stankovičovou a čtyři rozhovory s maďarskými opozičními činiteli - Miklósem Harasztim, Ferencem Köszegem, Gy" orgyem Vargou a Juditou Vásárhelyiovou. Bohatá je rubrika "články, úvahy...", kde nalézáme zprávu z Afghánistánu od Helsinki Watch, dále např.úvahy Valerije Solfera, B.Karaglického, L.Kolakowského, polemiku M.Chadimy s K.K.Kuchyňkou, dopisy, poznámky, recenze. Časopis přináší grafické listy, komiks, jeho součástí je i plakát. Je opatřen českým, anglickým, německým a ruským résumé.
(K Revolver Revue je přiložena výzva k solidaritě s Ivanem Polanským.)

Magazin Společenství přátel USA, č.2, Zlín 30.6.1988, 160 str. (nepaginováno)
Obsahuje úvodní prohlášení SPUSA, adresář nových aktivistů SPUSA, vzpomínku na zemřelé - Jaromíra Šavrdu a Pavla Wonku a řadu článků, dokumentů a příspěvků z USA a o Americe. Ilustrováno, grafické listy. K časopisu patří plakát na film o Jacku Kerouacovi.

Obsah, červen 1988, 196 str. A4
přináší verše, prózu, úvahy, recenze, m.j.stať Jaroslava Šedivého "Milý pane profesore..." o knize Jiřího Hájka Setkání a střety, psanou k 75.narozeninám autora, úvahu Evy Kantůrkové "Kdo se bude kát", věnovanou památce Pavla Wonky, glosu Hany Ponické "Hodina Banskej Bystrice, piatok, 17.6.1988" o procesu s Ivanem Polanským, otevřený dopis Milana Jungmanna šéfredaktorovi týdeníku Kmen Karlu Sýsovi, příspěvek Ludvíka Vaculíka pro květnové setkání spisovatelů v Západním Berlíně "Čí je svět?" a d.

"Protější chodník" - ostravský samizdatový časopis, vychází od května 1987 (půlročně), psáno na stroji, rozsah cca 200 stran, prokládáno fotografiemi, (poslední - třetí - číslo v úpravě připomínající lehce rr - mezititulky,) Hlavní náplň tvoří články převzaté z jiných samizdatových (Infoch, rr) nebo zahraničních (Studie, Listy) časopisů "se kterými má moravský čtenář menší možnost se seznámit," jak píše redakce v úvodu k prvnímu číslu. Z Překladů jsou zastoupeni především polští autoři (Stachura, Marian Brandys). V prvních třech číslech časopisu byla vydána na pokračování kniha V.Škutiny: Tak jsem tady s tím vápnem, pane Werichu!

****** ****** ******

Krátké zprávy

Mezinárodní solidaritu s jugoslávskými novináři,
o níž jsme informovali v minulém čísle, podepsalo a své podpisy poslalo lublaňskému deníku Mladina dalších 30 čs.signatářů.

*

Proces s Josefem Piniorem, Czeslawem Borowczykem, Jolantou Skibovou a Aleksandrou Szaratovou, čtyřmi členy Polské socialistické strany, o jejichž uvěznění jsme informovali v Infochu č.12, pokračoval dne 4.7. před vratislavským soudem výslechem obviněných. Deset dní předtím byli J.Piniór a C.Borowczyk propuštěni na kauci (obě ženy byly propuštěny již dříve). Ze soudní budovy vyšli čtyři obvinění s transparentem PSS, byli zadrženi, transparent jim byl odebrán a po hodině byli propuštěni. Hlavní líčení pokračuje 21.července. Josef Pinior je mluvčím Polsko-čs.solidarity a začátkem července se rovněž zúčastnil setkání na čs.-polské hranici, o němž informujeme na jiném místě.

*

Oběd na Rakouském velvyslanectví

U příležitosti návštěvy rakouského kancléře Vranitzkého uspořádal velvyslanec Rakouské republiky Karl Peterlik dne 28.6.1988 v budově velvyslanectví oběd, jehož se zúčastnili paní Eva Novotná, osobní poradkyně rakouského spolkového kancléře pro otázky zahraničních věcí a pan Erich Schmid, politický ředitel v ministerstvu zahraničních věcí, kteří byli členy doprovodu kancléře Vranitzkého při jeho návštěvě v Československu. Oběda se zúčastnili i další pracovníci

Rakouského velvyslanectví, z čs.strany tři mluvčí Charty 77 - Stanislav Devátý, Miloš Hájek a Bohumír Janát, signatáři Charty 77 Václav Benda, Jiří Hájek, Václav Havel a Petr Uhl, dále katolická aktivistka Marie Kaplanová a předseda jazzové sekce Karel Srp. Při obědě se hovořilo o postavení nezávislých hnutí a iniciativ v Československu a o různých aspektech dodržování lidských práv. Československští hosté konstatovali, že rakouští vládní úředníci jsou velmi dobře informováni o různých případech porušování lidských práv v Československu. Přítomní členové VONS připomněli osud Ivana Polanského, Kamila Petrovického, Jiřího Wolfa a dalších politických vězňů. Václav Havel poukázal na to, jak každá otázka, řešená při mezinárodních jednáních, je přímo podmíněna dodržováním lidských práv; na příkladu návrhu Lubomíra Štrougala, který se den předtím přimlouval za vytvoření společné čs.-rakouské skupiny historiků, jejímž úkolem by mělo být zpracovat dějiny styků národů Rakouska a Československa, ukázal Václav Havel, jak takový návrh je nereálný a ukázkou "dvojsmyslu", nepředpokládá-li, aby v takové skupině pracovali i historici, kteří bez přístupu k archívům po večerech po své domovnické či uklízečské práci vytvářejí cenné historické studie, mj.právě o čs.-rakouských vztazích. Zajímavý byl také výklad velvyslance Peterlika o připravovaném rakouském kulturním středisku v Praze, které má být prvním skutečným kulturním střediskem západní země v Československu.

*

Dozvuky Prahy 88

Sedmého shromáždění o evropském jaderném odzbrojení (END), konaného ve švédském Lundu 29.6.-2.7.1988, se nezúčastnili ani zástupci čs.nezávislých iniciativ, jimž nebyly vydány cestovní doklady (resp.jim byly těsně před cestou odebrány), ani zástupci oficiálního Čs.mírového výboru. Švédská mírová a smírčí společnost SPAS totiž poslala tomuto výboru rozhodný protest proti vyhoštění tajemníka SPAS Petera Ingvarssona z mezinárodního mírového semináře Praha 88. Čs.mírový výbor se na základě tohoto protestu rozhodl nezúčastnit se shromáždění v Lundu; ostatní východoevropské země byly zastoupeny svými oficiálními mírovými výbory, některé rovněž zástupci nezávislých (Polsko, Maďarsko). Shromáždění se účastnili i bývalí čs.občané Jiří Pelikán, Zdeněk Hejzlar, Milan Horáček a další. Ke shromáždění v Lundu se vrátíme podrobnější zprávou.

*

Mezinárodní hladovka za osvobození čs.politických vězňů

Dne 31.5.1988 proběhla v Plzni jednodenní mezinárodní hladovka za osvobození čs.politických vězňů. Této hladovky se zúčastnili tito občané:

Vladislav Rorbach, Ladislav Vyskočil, František Stoček, Jan Rampich, Jan Tydlitát, Veronika Tydlitátová, Jaroslav Debřička a Vladimír Líbal (ručí za správnost jmenného seznamu)

Zároveň zaslali dopisy vládě ČSSR a Kanceláři prezidenta republiky, ve kterých žádají amnestii pro politické vězně v ČSSR a zastavení jejich pronásledování.

****** ****** ******

Informace o Chartě 77 vycházejí jednou za 14 dní. Jsou periodickou tiskovinou, nezávislou jak na státní moci, tak i na Chartě 77. Úzce spolupracují s mluvčími Charty 77 a zveřejňují v plném znění všechny dokumenty Charty 77 jakož i všechna sdělení VONS. Náklady na výrobu a distribuci jsou hrazeny z dobrovolných příspěvků z domova i z ciziny.
Přetiskování či jiné přebírání textů zveřejněných Infochem je možné jen s uvedením pramene. Bez uvedení pramene je možno přebírat dokumenty Charty 77, sdělení VONS, petice, otevřené dopisy, fejetony, jakož i texty, z jejichž charakteru či uvedení je zřejmé, že nebyly psány přímo pro Infoch.

(V letním období vyjde Infoch č.15 až po čtyřech týdnech po číslu 14. Také č.16 bude vydáno až po čtyřech týdnech po číslu 15. Od září bude interval opět 14 dní.)